

Jakub Jahl

KNIHA MORMONŮ

Díl 1.: Můj mormonský příběh Díl 2.: Psychedelický chlapec

KNIHA MORMONŮ

Díl 1.: Můj mormonský příběh

Díl 2.: Psychedelický chlapec

Jakub Jahl

Kniha mormonů¹ je název celého cyklu knih o mormonismu:

Díl 1. – Můj mormonský příběh

Díl 2. – Psychedelický chlapec

Díl 3. – Psychedelický prorok

Díl 4. – Nesvatí Posledních dnů

¹ Kniha mormonů je parafrází na název svatého písma mormonské církve, Knihy Mormonovy. Ta nese jméno od fiktivního amerického Indiána jménem Mormon (ve skutečnosti alter-ego Josepha Smithe). Název má evokovat paralely mezi oběma díly a především fakt, že tato kniha je jakousi kronikou mormonismu, tedy „knihou mormonů“.

Předmluva

Je 6. prosince 2022 a já začínám s psaním své třetí knihy, do které jste se právě začeti. Napsal jsem již knihu o svých afrických zážitcích a knihu o zpěváku Marilyn Mansonovi. Hlasováním na sociálních sítích vyšlo najevo, že nejvíce lidí si přeje znát můj příběh s mormony, neboli zvláštní náboženskou organizací, jíž jsem byl v letech 2012–2015 členem. Chopil jsem se proto nelehkého úkolu, který přede mnou stál. Napsat knihu o mormonech v českém jazyce je samo o sobě nevděčná činnost. Na českém trhu existuje pouze jediná kniha na toto téma (nepočítáme-li mormonské propagační materiály) a množství odborných textů, mezi nimiž zcela jistě převažují články doc. Zdeňka Vojtíška, největšího českého odborníka na mormonismus. Jeho texty však zajímají spíš odborníky na náboženství. Samotní mormoni se jim obvykle úzkostlivě vyhýbají, aby nevedly někoho k odpadnutí od víry. A pokud jde o běžné lidi v naší „ateistické republice“, tak ti se obvykle o mormonismus příliš nezajímají. Tak co vedlo všechny ty lidi k tomu, aby si vybrali můj mormonský příběh?

Mormoni jsou jednou z nejpodivnějších náboženských organizací současnosti. Oficiálně se prezentují jako křesťanská církev, ale jsou něčím mnohem víc, co člověk pochopí až po hlubším zkoumání. Navenek jsou známí tím, že v minulosti praktikovali polygamii, založili stát Utah a je o nich slavný broadwayský muzikál (a také skvělá epizoda v South Parku), ale tím to obvykle skončí. Někdo tuší,

že mormoni používají jakousi „Knihu Mormonovu“, která tvrdí, že se Ježíš zjevil americkým Indiánům a založil mezi nimi svou církev. Toto a mnoho dalších obskurních nauk způsobují, že lidé obvykle mormony zařadí jako sektu a nevěnují jim už další pozornost. Skuteční odborníci však ví, že mormoni jsou bytostně spojeni s dějinami Ameriky a moderních Spojených států a měli v úmyslu se stát jejími vládci. Tato kniha má proto za vedlejší úkol také mapovat, jakým způsobem se mormonismus vyvíjel a jaké podoby má do dnešních dob.

Největším problémem při psaní této knihy se ukázalo být pořadí jednotlivých příběhů. Věděl jsem, že nemohu svůj příběh vyprávět bez vysvětlení samotné historie mormonismu, ať už té původní, nebo moderní. Zároveň jsem však spatřoval významný nedostatek odborných textů o mormonismu, které obvykle vynechávaly analýzu příběhů z Knihy Mormonovy a jejich významnost v životě Josepha Smithe a jeho církve. Byl jsem proto od počátku rozhodnutý, že musím v knize zahrnout také příběh Knihy Mormonovy, kterým začíná každý konvertita k tomuto náboženství. Čím víc jsem nad tím přemýšlel, tím mi bylo jasnější, že vynechávám významnou část celého narativu, a to skutečný život mormonského proroka. Je o něm napsáno obrovské množství knih – některé ho vyzdvihují jako největšího člověka na Zemi, jiné zase jako nejzkaženější stvůru 19. století. Jak to tak bývá, pravda je někde uprostřed.

Při vzpomínání na události, které jsou již 10 let staré, jsem si také uvědomil jednu velice osobní věc, a to fakt, že můj život je s postavou Josepha Smithe spojený víc, než by člověk možná čekal. Musel jsem

čelit faktu, že jsem v době své mormonské víry ke Smithovi významně vzhlížel a viděl se v něm. Byl to můj hrdina a já chtěl být jako on. Jak trpké zklamání to pak bylo, když jsem o něm zjistil všechny ty nelichotivé a strašlivé věci, které dělal ke konci svého života. Odpadnutí od mormonismu bylo mým odpadnutím od tradiční víry, ale také koncem mé sebe-identifikace s Josephem Smithem. Nyní, po všech těch letech, čelím jinému problému; na kolik mě jeho život ovlivnil a nakolik jsem svůj život formoval dle jeho příkladu. Strach, kolik věcí mám já a Joseph Smith společného.

S něčím podobným jsem samozřejmě zápasil i ve své druhé knize o mém bývalém vzoru, Marilyn Mansonovi, který rovněž formoval můj náhled na svět. Podobně jako Joseph Smith, i on se ukázal být geniálním monstrem, jehož zločiny jsem objevil až po nějaké době. Co to ve mně bylo, že jsem ve svém mládí vzhlížel k těmto osobnostem? Byl jsem jim nějak podobný? Při psaní veršů z knihy o Marilyn Mansonovi: „Jsem pouze chlapec, který si hraje na sebevražedného krále,” jsem si nemohl nevzpomenout na to, jak mě tyto verše ovlivnily při rozhodnutí jet poprvé do Afriky. Tvrdí se, že první kniha každého autora je způsobem, jakým se vyrovnává se svými dětskými traumaty. Narazil jsem na to při rešerši na tuto knihu, když jeden autor tvrdil, že Kniha Mormonova je typickým prvním dílem svého autora, jelikož se v ní Joseph Smith vyrovnává se svými dětskými traumaty skrze jím napsané postavy. Tento názor mě ponejprve zarazil, ale následně se stal branou, která mě dovedla k neobvyklému konci. Bylo mi jasné, že nemohu začít psát tuto knihu, dokud skutečně nerozlousknu celou záhadu o tom, JAK

JOSEPH SMITH ZÍSKAL NEBO NAPSAL KNIHU MORMONOVU. Existují o tom tisíce teorií, kterými jsem se během mnoha let probíral, ale věděl jsem, že pravda je někde ještě trochu dál. Skutečný příběh Josepha Smithe musel vysvětlovat všechny aspekty jeho příběhu, ne pouze určité části. Nebylo možné tvrdit, že Smithovi někdo knihu dal a on ji pouze zkopíroval. To by nevysvětlovalo Smithovy pozdější působení a vymýšlení. Nebylo také možné tvrdit, že Smith knihu napsal sám jako nevzdělaný chlapec, když je plná historických, náboženských a symbolických souvislostí. Nedávalo mi to nikdy smysl.

Bylo zřejmé, že se musím pustit do bádání. Již po milionté ve svém životě jsem se ponořil do studia nekonečného množství dat, příběhů, verzí, vysvětlení a teorií o tom, jak se to celé odehrálo. A bylo to právě během tohoto posledního zkoumání, kdy mi všechny kousky skládačky zapadly. Byl to ohromující moment, který mou mysl zanechal v úžasu, podobnému náboženskému zjevení! Najednou to všechno dávalo smysl. Byly to právě ty nepříjemné podobnosti mezi mnou a jím, které mě dovedly k tomu, že jsem o Josephu Smithovi zjistil pravdu. Nebylo jiné cesty, než pochopit tajemství člověka, který toto tajemství nikdy nikomu neprozradil. To je totiž ten největší fígl, který Joseph Smith kdy odehrál: přes všechny šílené i úžasné náboženské nauky se nikdy nepochlubil plností toho, co znal, věděl a praktikoval.

Bylo zřejmé, že nemohu napsat knihu lineárním způsobem. Mormonismus je mnohovýstevný labyrint, který je nutné odkrývat po slupkách, jinak nepochopíme nitro (a ani ho nejspíš doopravdy

nenalezneme, protože nám proteče mezi prsty a zmizí). Proto má tato kniha zvláštní vzor, podle kterého je psaná. Je strukturovaná tak, že některé příběhy prolínají jiné a vzájemně se s nimi střetávají ve významných bodech. Tento příběh je o Josephu Smithovi, ale je také o mně. A skrze čtení samotné se stane osobním příběhem i tobě.² I moje postava je však jenom slupka, kterou následně odejmeme, abychom pochopili, jak vznikl mormonismus a jak byla napsána Kniha Mormonova.

Vzpomínám znovu na Mansonovy verše a nemohu jinak, než je nyní přetvořit a napsat: „Jsem jen chlapec, který píše knihu o chlapci, který psal knihu.”

² Pokud se vžiješ do mé postavy, projdeš celou zkušeností v jakémsi fikčním (hyper-reálném) módu a stane se ti osobním Obdarováním.

Chlapec a jeho zjevení

Disclaimer

V této knize budu hodně psát o svém vlastním příběhu s mormony. Jelikož je to skutečný příběh, odehrávající se v plzeňské odbočce mormonské církve v letech 2012–2015 (a mnohé události jsou i mimo tento časový okamžik), byl jsem trochu ve svízelné situaci. Jak se budu o daných osobách vyjadřovat? Jejich role v některých událostech mého života je totiž klíčová.

Když dnes nahlížím na své mormonské období, hledím na něj víceméně jako na šťastné, které mělo pouze trpký konec a následný dopad, ale jinak mě většina času v mormonské církvi ovlivnila spíše pozitivně. Mnohá pravidla (pití alkoholu), morální zásady (úcta k rodičům) a sociální závazky (starost o druhé v rámci komunity) zformovaly to, jakým způsobem dnes žiju, a chci hned na začátku říct, že jsem za to všechno mormonům vděčný. Odchod z mormonismu obvykle bývá bolestivý, a jakkoliv velká část lidí z mormonské církve odejde, i tak si v sobě často nesou stopy některých nauk a nadále se identifikují s mormonskou kulturou. Je to paradox, který hraje roli i v mém případě, zvláště proto, že moje zážitky v mormonské církvi nebyly většinu času nikterak nepříjemné. I proto budu ke všem postavám v příběhu přistupovat s pochopením. I přesto musím pro pravdivost vyprávění zahrnout některé informace, které mohou některé osoby považovat za osobní. Z toho důvodu budu u postav v mormonské církvi používat jména z Knihy Mormonovy (primárně, když se bude jednat o představitele nebo členy), a u misionářů

obvykle nebudu rozlišovat, o jakého konkrétního misionáře šlo. Pokud někdo z vás, mí milí misionáři, kteří jste mě potkali a byli mými přáteli, čtete tuto knihu, vězte, že jste mi v mysli nesplynuli všichni v jednu neurčitou postavu, ale mám vás stále pevně zakotvené ve vzpomínkách. Vyhnul jsem se vašim popisům i proto, abyste neměli obavy z obsahu této knihy.

Je zřejmé, že skutečná identita některých mormonských činitelů je dohledatelná, a omlouvám se, pokud zveřejnění této knihy někomu přinese problémy v církvi. Mým úmyslem však je primárně poskytnout co nejúplnější příběh bez toho, aby chyběly významné faktory. V případě postav z mormonské historie a vysokých mormonských vedoucích z doby, kdy jsem byl členem, si však nárokuji právo popisovat vše otevřeně. Bez obavy, že někoho urazím. Jsou to lidé, kteří si nárokuji titul jediných osob, hovořících s Bohem tváří v tvář, a tak jistě snesou trochu té světské kritiky.

Smyslem této knihy není zasít semena nevěry mezi členy mormonské víry ani není varováním před touto organizací, jakkoliv by to tak mohlo vypadat. Je mnohem více pokusem vysvětlit, kým Joseph Smith doopravdy byl a proč se v jeho příběhu můžeme najít i my. Bylo by snadné popsat můj příběh tak, že jsem byl obětí mormonské církve a její manipulace. A skutečně – nepravdivé informace byly tím, co jsem roky poslouchal, věřil tomu a dovedlo mě to až k tajným obřadům v mormonském kultu. Ale pokud jsem byl oběť, pak takovou obětí byli všichni mormoni, včetně jejich zakladatele, Josepha Smithe. Pro náš příběh je důležité pochopit, že propadnutí fikci se týká každého, je příběhem naší doby a příběhem

našich životů. Nejde tu o hledání prvotní viny – zda za můj osud může Joseph Smith, mormonští vedoucí, misionáři, kteří mě našli, nebo já sám.

Můj mormonský příběh

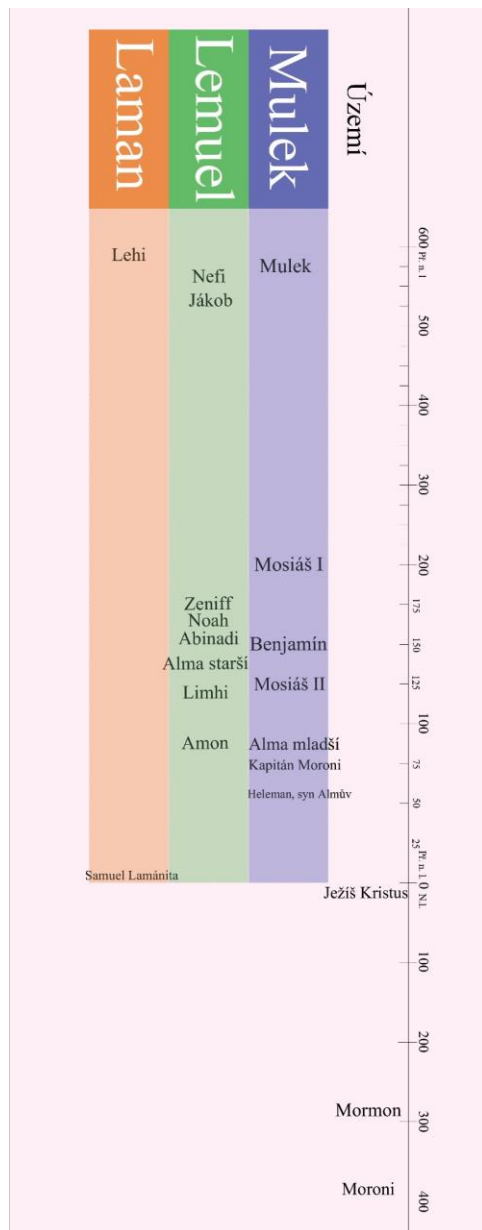
aneb počátek jedné „indiánské” víry

Základní mapy k fiktivním americkým dějinám v Knize Mormonově

Abyste se lépe orientovali v místech a postavách, vytvořil vám Martin Č. tyto fantastické mapy a přehledné tabulky. Jediné, co by vás mohlo zarazit, je tzv. Země Lamanitů (Země Lemuel), která je dnes pod vodou. Podle Knihy Mormonovy k tomu došlo během katastrof spojených s ukřižováním Ježíše Krista.

Základní přehled fiktivních dějin Knihy Mormonovy

Hledač pravdy

Vyrůstal jsem v domácnosti, která neměla žádnou oficiální víru, ale vyučovala mě víře v lidskost a dobro. Už od útlého věku jsem miloval pohádky i filmy pro dospělé, kterými mě rodiče krmili. Vyrůstal jsem ve světě Aladina, Lvího krále, Malé mořské víly, Popelky, ale také ve světě Jurského parku, Indiana Jonese, Terminátora, Vetřelce, Halloweena a dalších (někdy až hororových) příběhů. Vyvinul jsem si značnou oblibu v rozmanitých příbězích, někdy pozitivních, jindy děsivých, ale vždy mi záleželo na tom, aby celý příběh skončil dobře. Vždycky musel na konci přežít nějaký hrdina a porazit zlo, jinak to nebyl dobrý příběh.

Když se rodiče rozvedli, začal jsem s babičkou číst Petiškovy Mýty starověkého Řecka a naprosto si je zamiloval. Postavy bohů mi přišly zajímavé a s radostí jsem hltal další a další mýty, které babička nosila z knihovny – egyptské, fénické, germánské a keltské. Toto období mezi 8 a 12 lety jsem strávil ve světě mýtů, které podněcovaly mou fantazii a vyústily v zájem o další literaturu. Tehdy jsem se také poprvé setkal s křesťanstvím, jehož příběhy (zvláště ty o silákovi Samsonovi, čaroději Mojžíšovi a Ježíšovi superhrdinovi) jsem měl rád a vždy si je vykládal v kontextu příběhů, jež jsem znal. Náboženský základ ve smyslu víry v monoteistického Boha, k němuž je nutné se modlit, byl tehdy mojí představivosti naprosto vzdálený.

Během 2. stupně základní školy (který jsem už trávil na gymnáziu) se tyto moje zájmy začaly vyvíjet dvěma rozdílnými směry – mojí

oblibou ve fantasy literatuře, kterou jsem četl doma (zvláště Tolkienovu tvorbu, která mi připomínala mýty, a Harryho Pottera, který tehdy začal vycházet a pojednával o chlapci mého věku) a na druhé straně mým zájmem o religionistiku, která se na gymnáziu, kam jsem chodil, vyučovala. Ve druhém ročníku jsme měli učitele, který byl sociolog, a narodil od tradičních křesťanských propagandistů skutečně učil zajímavé věci. Vykládal nám teorie raných religionistů, kteří zkoumali světová náboženství, a ukazoval nám, jak můžeme mýty analyzovat. To bylo nejspíš okamžikem, kdy jsem pochopil, že všechny ty fikční příběhy ve své hlavě můžu nějak kategorizovat a zkoumat. A že mám konečně klíč, jak s tím vším zacházet.

Všechny ty roky vyústily v rozhodnutí, že budu maturovat z religionistiky, a že si tuto životní dráhu vyberu pro svůj život. V rámci posledního ročníku jsem v rámci maturitních témat zkoumal nová náboženská hnutí, zvláště moonisty, jehovisty, scientology, krišnáky, esoteriky a také – mormony. Protože to, na co myslíte, přitahujete, jednoho zimního dne mě na zastávce oslovila dvojice mladých mužů. Šedočerné kabáty, pěkně vyrobené jmenovky a úsměvy na tváři. Bylo jim okolo dvaceti a jakkoliv mluvili česky, zazníval z každého slova roztomilý americký akcent. V prvním okamžiku jsem netušil, o koho jde, a snad jsem se i zeptal, zda jsou jehovisté, načež odpověděli, že nikoliv. „Škoda, já teď zrovna hledám nějaké sekty, protože je zkoumám ve škole, víte?“ odvětil jsem a oni mi na oplátku sdělili, že jsou Církev Ježíše Krista Svatých Posledních dnů. Hned, jak dořekli ten neskonale dlouhý název, mi bylo jasné, že

budou asi taky nějaká sekta. K mému potěšení jsem po chvilce zjistil, že jde o mormony, kteří se s tímto jménem však neradi identifikují a raději se (naprosto „skromně“) nazývají Svatí Posledních dnů. Prý pokud chci, mohou mi říct víc. Samozřejmě jsem souhlasil. To možná nečekali, protože se tvářili překvapeně, ale hned si vytáhli úzký zápisník a začali se mnou domlouvat datum, kdy se sejdemo. Vzali si na mě telefonní číslo a já pak odjel domů.

V následujících týdnech jsem se (já a moje spolužačka, která společně se mnou jako jediná z ročníku maturovala z religionistiky) s misionáři sešel mnohokrát. Začali tím, že mi ukázali Knihu Mormonovu, kterou mi dokonce darovali. Prý je to něco jako Bible, ale pojednává o starověkých Indiánech v Americe. To byla pro mě naprosto nová a docela zábavná myšlenka. Už během tohoto výkladu jsem si všiml, že jeden misionář mi byl mnohem sympatičtější. Ten příjemnější se mi snažil věci vysvětlovat polopatě a uměl dobře vyprávět příběhy, u kterých evidentně viděl, že mě zajímají. Naproti tomu ten druhý neustále mlel něco o své církvi a pořád opakoval, že o něčem „svědčí“, což mi přišlo velice úsměvné a dost jsem si z něj za to utahoval. Když se zeptali, kdy se nechám pokřtít, docela jsem se naštval, protože mi od začátku říkali, že není jejich cílem mě konvertovat. Chvíli jsme diskutovali a nakonec se dohodli na tom, že mi nebudou nutit svojí církevní propagandu, ale budeme se dále pravidelně scházet, abychom spolu četli Knihu Mormonovu nebo debatovali o částech, které jsem si přečetl doma. Bral jsem to jako součást studia a jako hru – tak či onak jsem měl v úmyslu si tu knihu přečíst, a pokud mi můžou pomoci s tím, abych jí pochopil, tak proč

ne? Kniha Mormonova totiž nebyla zrovna knížkou, která by se snadno četla (resp. její začátek je těžko stravitelný a teprve následně zvolní a stane se výpravnou fantasy).

Několik dní jsem misionáře podezíral, že se budou snažit zajet do původních kolejí, ale kupodivu byli oba spokojeni s tím, že se společně scházíme a vykládáme si různé části. Já poslouchal jejich výklady, které mi pomáhaly udělat si pořádek v chaotickém ději knihy, oni zase poslouchali moje roztodivné a jistě prazvláštní souvislosti, které jsem znal ze světových mýtů a náboženství. Byly to pochopitelně věci, o kterých nikdy neslyšeli, a možná jim přišly skoro neuvěřitelné, ale často potvrzovaly mytologické aspekty Knihy Mormonovy, což jim dělalo radost, a snad i podporovalo jejich víru. Vytvořil se mezi námi zvláštní a unikátní vztah, ve kterém obě strany tu druhou považovaly v některých ohledech za „trochu praštěnou“, ale zároveň milou a vlastně hodně podobnou. Věděli, že mým úmyslem není někam vstoupit, ale tušili, že se k mormonismu třeba někdy v budoucnu vrátím.

Jakmile byli tito dva misionáři vystřídáni a přišli jiní, můj vztah s nimi skončil. Nebylo dovoleno vyměňovat si kontakty a noví misionáři hleděli jen s velkou nelibostí na model, který jsme předtím měli.³ Hned na druhém setkání mi jasně sdělili, že buď jim řeknu datum křtu, nebo se přestaneme stýkat. Vybral jsem si samozřejmě to druhé a zcela pokračoval ve svém životě jako předtím. Nerušeně jsem doma na vlastní pěst dočetl Knihu Mormonovu. Zařadil jsem si ji mezi

³ Jedno takové střídání obvykle trvalo dva měsíce.

další mytologická díla, hned vedle Bible, Koránu, Bhagavadgíty a dalších děl ze všech koutů světa, které jsem tehdy sbíral, a na nějaký čas jsem na ni zapomněl.

Kuba v dobách před vstupem do církve...

⁴Ocitáme se v Jeruzalémě. Je rok 579 př.n.l. a Judeji vládne zkažený král Sidkijáš⁵, který byl dosazen okupantskými vojsky a je

⁴ Převyprávěná Kniha Mormonova, kniha 1.Nefi, ale také Kniha Lehi dle rekonstrukce Dana Bradleyho: Bradley, Don, ed. (2019), The Lost 116 Pages: Reconstructing the Book of Mormon's Missing Stories, Greg Kofford Books.

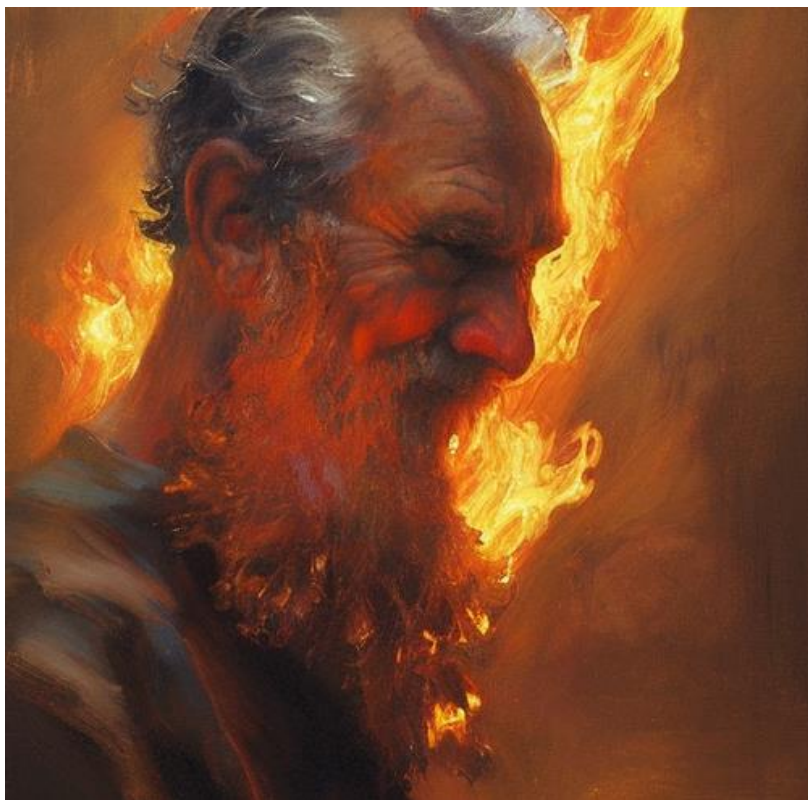
⁵ „Sidkijáš (také Sedechiáš), byl z Davidovské dynastie v pořadí devatenáctý a zároveň poslední král samostatného Judského království. Dle názoru moderních

později známý tím, že vězní proroka Jeremjáše. Situace ve městě je napjatá, jakkoliv byl po krátké invazi a dobytí města ustanoven loutkový král. Kněží ustanovili falešné proroky, kteří lid uklidňují a tvrdí mu, že nový král je Bohem vyvolený. Nikdo tomu ale nevěří... Mezi lidmi se objevují potulní kazatelé jako Jeremjáš, kteří prorokují městu zkázu a jsou vyvrženi mimo město. Snáší se noc, a ztemnělými ulicemi kráčí domů Lehi, syn Jeshrona z kmene Efraimova, vysokého kněze jeruzalémského. Sloužil svou službu v Šalamounově chrámu, a obětoval za zvířata a hříchy svého lidu. Ale ani všechna ta krev nemohla smýt jeho svědomí. Jeho otec ho varoval, aby před ostatními kněžími nemluvil o svých pochybách, ale ty myšlenky ho tížily. Co když mají všichni ti vyhnaní kazatelé pravdu? Co když jsou všichni odsouzeni ke zkáze?

Několik dní zpět byl svědkem soudu, kde byli zkoumáni dva z těchto kazatelů, Zenos a Zenok. Oba svědčili o hrozícím zániku, a byli za to odsouzeni k smrti. Všichni kněží museli hlasovat, včetně Lehiho. A on prostě musel zvednout ruku. Nemohl se v té chvíli vzbouřit celému svému společenství, a zahanbit svého otce před zraky nejvyšších státníků a duchovních. Ale pohled těchto dvou mužů, který mu uštědřili, zůstal v Lehiho mysli. Potácel se městem, a mysl mu ve stínech vytvářela obludné obrazy zkázy a zmaru. Procházel právě jedním z náměstí, když se před ním vynořil ohnivý sloup, který ho zcela oslepil. Ulice města se rozestoupily do temnoty a pilíř ohně

historiků a archeologů vládl asi v letech 596 až 586 př. n. l. Na judský trůn usedl v pouhých 21 letech.” Česká Wikipedie, heslo Sidkijáš.

promluvil přímo k Lehimu skrze sérii obrazů v jeho mysli. Pád Jeruzaléma, útěk, smrt, temnota.... ale v temnotě voda... voda, po které pluje loď, nesoucí světlo.

Lehiho zjevení v pilíři ohně...

Nese ho do dále, až přistane na ostrově a změní se v obrovitou věž, která září do dále jako maják. Slunce i měsíc sestoupili do oken této budovy, která stále rostla, až narazila svým vrcholem do nebeských

mračen. Tehdy se ozvalo zadunění hromu, a budova byla náhle svržena do propasti a zmizela v hlubinách země.

Když se Lehimu opět vrátil zrak, zjistil, že leží na zemi, a je stále hluboká noc. Rozhlédl se okolo sebe, ale sloup ohně i obrazy byly pryč, a ulicemi Jeruzaléma se touto dobou toulali jen ožralí lidé a vyhladovělí psi. Bez dalšího rozmyšlení se zvedl a utíkal domů, aby se o svůj zážitek podělil s rodinou.

Prorok Lehi nese světlo do dále...

„Musíme okamžitě odejít z Jeruzaléma! Jinak nám hrozí strašné nebezpečí.“ Lehi se snažil svým synům a ženě vysvětlit, proč je vzbudil uprostřed noci. „Otče, ty jsi pil?“ ptal se jeden ze synů, protože věděl, že s tímto zvykem poslední dobou začal. „To vůbec s tím nesouvisí,“ snažil se to odbýt Lehi, a hleděl na svoji ženu. „Miláčku, ty mi věříš?“ Jeho žena sklopila oči, chvíli mlčky přemýšlela, a pak řekla: „Věřím ti.“ A tím bylo rozhodnuto. Rodina se začala okamžitě balit, všechny své věci naložila na oslíky, a vydala se před rozbřeskem na cestu. Lehiho synové si vzali s sebou i své manželky s dětmi, a dokonce přibrali i tchána Izmaela. Než se obyvatelé Jeruzaléma probudili, byla celá rodina dávno pryč, a nikdo si toho ani nevšiml. „A kam vlastně jdeme?“ zeptal se v jedné chvíli nejmladší syn, ale Lehi mu neodpověděl. Neznal odpověď na tuto otázku. Věděl jen, že musí odejít. Ale kam? To nikdo nevěděl.

Na jedné planině za Jeruzalémem se podvečer zastavili, a vybudovali tam svůj tábor. Lehi se svými syny rozprostřel stan, který jim měl sloužit jako obydlí. Teprve toho večera se Lehi poprvé prospal od předvčerejšího rána, kdy sloužil v jeruzalémském chrámu. Byl znavený cestou a vizemi, stejně jako nedůvěřivými pohledy své rodiny. Jen jeho manželka stála při něm, jakkoliv se i v jejích očích zračily pochyby. Neměla důkaz o tom, že mluví pravdu, ale milovala ho, a proto mu důvěřovala. A toto břemeno tížilo Lehiho, když oné noci usínal. Během spánku se mu zdál sen, ve kterém se prodíral nějakou džunglí. Jeden z jeho synů mečem prokousával cestu, a vedro bylo takřka nesnesitelné. Okolo hlavy slyšel bzukot nějakého hmyzu, který mu usedl na tvář a bodl jej. V tom se Lehi probudil, a zjistil, že

je nové ráno. Probudil se jako první ze všech, jak zjistil, když je všechny našel spící a klidné. V tom se mu střepek zabodl do srdce, když si uvědomil, že nemá vůbec žádný plán. Kam měl vlastně v úmyslu jít? Do Egypta?⁶ Mohl by tam utéct – prý se tam chystalo vícero uprchlíků, ale byli to právě Egypťané, kdo jim před mnoha lety zabili posledního spravedlivého krále, slavného Josijáše.⁷

Hlavou se mu honily myšlenky, a bylo mu zřejmé, že musí vyjít ze stanu a pohlédnout do tváře světa, aby se rozhodl, co učiní dál. A právě tehdy, když rozevřel vchod svého stanu, našel před ním na zemi podivný kovový předmět ve tvaru koule. S překvapením na něj pohlédl, a prozkoumal okolí, zda někoho nespátří, avšak všude bylo liduprázdno, jen v dálce se pohyboval záhadný stín, který za okamžik zmizel.

⁶ „Bible zaznamenává, že velké množství Judejců se po zničení Judského království v roce 597 př. n. l. a následném zavraždění židovského místodržitele Gedaliáše uchýlilo do Egypta. (2. Královská 25:22–24, Jeremjáš 40:6–8). Počty, které se dostaly do Egypta, jsou předmětem debat. V Egyptě se usadili v Migdolu, Tahpanhesu, Nofu a Pathrosu. (Jeremjáš 44:1).” Anglická Wikipedie, heslo History of the Jews in Egypt

⁷ Josiáš je v Bibli popisován jako poslední spravedlivý judský král. Zemřel v bitvě na planině Megido, tedy na místě, které bylo následně ztotožněno s koncem světa a místem Arma-gedonské bitvy.

Záhadný duch v píscích...

Magická koule, zvaná Liahona...

Znovu se podíval na kouli a sklonil se k ní trochu blíž. Měla v sobě složitý systém vřeten a soustředných kruhů, kterými se zřejmě dalo otáčet. Lehi se odvážil a dotkl se předmětu. Když se nic nestalo, vzal ho do ruky, a začal podrobně zkoumat jeho vnější podobu a ornamenty, jimiž byl posetý. Byli to nějaké znaky, snad hieroglyfy, jejichž význam byl Lehimu zastřen záhadou. Bylo to po chvilce, co předmět držel v ruce, že se obruče začaly samy od sebe pohybovat. Točily se kolem osy, jako by hledaly správný směr, až se ustálily na jednom konkrétním bodě, který mířil na jih od Jeruzaléma. Směrem do pouště. Srdce mu při tom pohledu ztěžklo, ale zároveň byl povzbuzen zázračným předmětem, který našel. Kdo ho tu mohl nechat? Byl to snad Bůh? Nebo nějaký anděl? Lehi za sebou zaslechl nějaký zvuk. Obrátil se, a zjistil, že se probudila jeho žena. Na jeho tváři se vykreslil široký srdečný úsměv, který ji zaskočil. „Sariah,” oslovil ji, „zlato, podívej se na tento úžasný nález...”.

Bylo to jen několik dní po maturitě, když jsem měl telefonát z neznámého čísla. Byl podvečer, okolo půl osmé a já poslouchal Orwellovu audio knihu 1984. Nejdřív jsem neměl v úmyslu ten hovor zvednout, ale pak jsem se nedal a udělal to. Na telefonu byl nějaký misionář, který (jak jsem pochopil) získal skrze církevní záznamy moje číslo a chtěl se mě zeptat, jak se mám. „Jasný, jen se zeptat, jak se mám,” pomyslel jsem si, ale vlastně mi nevadilo, že se ozvali. Možná natrefím zase na nějaké pohodové misionáře, kteří se mnou budou chtít debatovat o Knize Mormonově. Mohl bych jim říct, že jsem ji dočetl a v čem mi přijde podobná Koránu, napadla mě zábavná

myšlenka na rozhovor a domluvil s nimi sraz. Setkali jsme se ve městě na lavičce. Bylo léto a byl jsem jenom v tričku a kraťasech, zatímco oni museli mít košile a kalhoty. Byli to zase dva kluci podobného věku kteří přijeli z Ameriky, aby „kázali evangelium světu“. Vysvětlil jsem jim, jak jsem misionáře poznal, a že jsme hlavně zkoumali Knihu Mormonovu. Oni přikyvovali a tvrdili, že o tom slyšeli. Prý mají spoustu různých aktivit, jako třeba výuku angličtiny nebo sportovní den, a jsem zván, pokud chci. To jsem ale odmítl, protože kamarádů jsem měl dost a zajímaly mě hlavně jejich náboženské mýty, ne odpolední pikniky s míčem. To je překvapilo, protože jsem neprojevil zájem o klasické aktivity, přes které lapali své zájemce. Jako již několikrát předtím jsem jim zopakoval, že nemám zájem o vstup do jejich organizace, ale že mě zajímá jejich náboženství z odborného hlediska a pokud jsou k tomu svolní, rád si o něm poslechnu víc, ale nechci být nucen k nějakému vstupu nebo chození na nedělní mše. „Ale jak chceš pochopit naši nauku, když k nám nepřijdeš na nedělní shromáždění? To je místo, kde se o našem náboženství dozvíš nejvíc!“ V očích jsem těm nebohým misionářům viděl, že mě prostě mermomocí chtějí dostat na to své shromáždění a neví, jak mě k tomu přemluvit. Zároveň jsem si však uvědomil, že mají v něčem pravdu. Pokud chci pochopit tu jejich Knihu Mormonovu, musím nejspíš vidět jejich mši. „Třeba v ní mají nějaké indiánské rituály,“ problesklo mi hlavou. A jakkoliv se to při pohledu na jejich bílé nažehlené košile nezdálo pravděpodobné, bylo mi jasné, že tahle církev skrývá víc tajemství, než ty ostatní. Už jen ta mormonská bible ze starověké Ameriky byla úlet, který se vlastně vůbec nehodil k uhlazeným

americkým misionářům, kteří od rána do večera mluvili jen o Ježíšovi. „Kde se vůbec vzala ta jejich prapodivná kniha?“ Podle úvodních stran se zdálo, že autorem je nějaký Joseph Smith, který tvrdil, že mu ji přinesl nějaký anděl a přikázal mu založit církev. Celé se to zdálo dost uhozené a indiánský příběh se mi zdál mnohem zajímavější, ale jistě mezi obojím musela být nějaká souvislost. Jenže jaká?

Jak vám je nejspíš zřejmé, nechal jsem se nakonec přesvědčit, abych to jejich shromáždění navštívil. Musel jsem kvůli tomu vstávat brzo ráno, což jsem odjakživa nesnášel, a po cestě autobusem jsem za to celou tu církev proklínal. „Doufám, že to aspoň bude stát za to...“. Byla to ale docela typická křesťanská mše, jenom zbavená většiny mystiky. Církev sídlila v budově, jejíž druhé patro obývali exekutoři. Kaple vypadala spíš jako místo, kde se pořádají korporátní proslovy nebo setkání zaměstnanců. Oceňoval jsem však, že jejich sídlo nemá žádné honosné předměty ani pozlacené sochy. Všechno bylo prosté a skromné, což mi přišlo sympatické. Bohužel se však stejná skromnost odrážela také v myšlení členů a představitelů, kteří měli tak mdlé a nudné proslovy, že to už horší být nemohlo. Tu jsem poslouchal příběh o tom, jak „nepršelo, když měla jet jejich rodina na výlet“, a tak poděkovali za Boží požehnání. Tu zase pokračoval příběh o tom, že pití alkoholu je hrozné zlo, kterému se musíme za všech okolností vyvarovat, protože jediný lok piva může způsobit, že se od nás „stáhne Duch svatý“ a podobné nesmysly. Bylo to zkrátka vcelku očekávatelné křesťanství, které mi ničím extra neimponovalo. Usmíval jsem se. Když za mnou po shromáždění misionáři přišli a ptali se, jaké mi to přišlo, snažil jsem se jim vysvětlit, že je to dost podobné

ostatním církvím a že mě to v ničem nepřekvapilo. Jediné, co zde připomínalo něco zajímavého a exotického, byl obraz Ježíše mezi mayskými pyramidami, který visel na stěně kaple. Bylo to zobrazení jedné z mnoha scén v Knize Mormonově a vyvolávalo ve mně zvláštní pocit bázně a fascinace. Na první pohled se jednalo o nesmysl (co by Ježíš dělal v mayském městě??), ale tím to bylo kouzelné. Něco jako kdyby se mezi starověkými Egypťany zjevil Buddha, nebo v Austrálii začal zvěstovat evangelium Mohamed. Bylo na tom cosi nelogického, ale zároveň magického.

Rozloučil jsem se a odešel domů. „Uvidíme se příští neděli?“ zeptala se mě postarší paní, která právě scházela po schodech budovy se mnou. Zcela upřímně jsem odpověděl: „Určitě ne.“ Když mi pak téhož večera misionáři volali, bylo jasné, že chtějí domluvit další sraz. Jenže já už neměl zájem. Celá ta trapná bohoslužba mě přesvědčila, že mě prostě chtějí jenom konvertovat. Proto jsem telefon nechal zvonit.

Napsali mi několik zpráv, zda se mám dobře, a že chtějí naplánovat setkání, při kterém mi vysvětlí význam shromáždění. Neodepsal jsem jim. Zkusili pro jistotu ještě jednou zavolat, ale já to zase nezvedl. A to samé jsem udělal i následující den a den poté. A pak už nevolali.

⁸Lehi právě uléhal ke spánku, když zpoza svého stanu zaslechl hlas. „Jsou zpět, rychle!“ křičela jeho žena, a přiváděla k němu raněné a vyhladovělé chlapce. Už ani nedoufali, že se vrátí. Bylo to bláhové

⁸ Převyprávěná Kniha Mormonova, kniha 1.Nefi, ale také Kniha Lehi dle rekonstrukce Dana Bradleyho: Bradley, Don, ed. (2019), *The Lost 116 Pages: Reconstructing the Book of Mormon's Missing Stories*, Greg Kofford Books, ISBN 978-1589587601

poslat je na takovou misi, ale co mohl dělat, když mu to ten hlas poručil? Starší bratři byli v pořádku, ale nejmladší z nich jménem Nefi, byl ve špatném stavu, celý od krve a blouznil. Když spatřil Lehiho, zastavil se a vztáhl k němu ruku. „Otče, dokázal jsem to,” řekl vysíleně. „Splnil jsem, cos mi přikázal. Mám ty desky...”. A s těmi slovy odpadl.

Ztraceni v poušti s magickou koulí...

Jeden ze synů mu chtěl ukázat uloupené desky, ale on nad tím pouze mávl rukou. Jeho syn na tom byl špatně, a byl to on, kdo ho vyslal. Chudák chlapec... Šel, aby splnil takřka nemožnou misi – získat Mosazné desky s Mojžíšovým zákonem z domu Velekněze Labana. Lehi věděl, co je ten člověk zač, protože to byl on, kdo pro Zenose a Zenoka navrhl trest smrti. „A stejně jsem poslal své syny, aby splnili příkazy mého imaginárního hlasu, který mi šíříá mysl!” vykřikl Lehi, a dal se do pláče. Ale Saria, jeho žena, ho uklidnila, a řekla mu: „Drahý, neplač. Jistě to celé nakonec bude mít nějaký smysl... A o Nefiho se neboj – je to silný chlapec a zvládne to.”

A vskutku – Nefi se během několika dní zotavil, ale jeho povaha se změnila. Trávil více času sám, a mlčel více, než bylo obvyklé. Lehi se vyptával svých synů, co přesně se v Jeruzalémě stalo, ale nikdo z nich mu nechtěl říct detaily. Z různých útržků ale pochopil, že většina té krve, kterou viděl na Nefim, nebyla jeho. Když to Lehimu došlo, přestal se na celou záležitost ptát, a zamířil místo toho do stanu, aby se poradil se svým kompasem. Všiml si jisté drobnosti, a to že koule nefungovala během doby, kdy jeho synové putovali zpátky do Jeruzaléma pro desky a zpět. Nejspíš ke své cestě syny potřeboval. Nebo přesněji řečeno – jednoho konkrétního.

S koulí se radil každého večera a jitra. Než uléhal ke spánku, zíral do otáčivých kruhů svého magického kompasu, které se mu pak zjevovaly ve snech a promlouvaly. Minule mu hlasy přikázaly, aby se vrátil pro desky, a teď očekával další instrukce. V noci se mu zdál sen o cestě pouští k pobřeží, kde slyšel hlas: „Toto je tvá nová země”. Když se ráno probudil a vzpomněl si na svůj sen, vstal, a poradil se s koulí,

kterým směrem se vydat. Otáčivé kruhy ukázaly na pouštní pobřeží západní strany Arabského poloostrova, naznačovaly, že cíl leží někde na konci této cesty. Lehi netušil, jak daleko to může být, ale bylo mu zřejmé, že to bude nesmírně dlouhá pouť.

Budou muset cestovat s karavanami, směřujícími do vzdálené Mekky, a poté se od nich oddělit a cestovat další řadu dní. Mají na to vůbec zásoby? Jistě budou muset nakoupit potraviny a vodu v oázách po cestě, ale na to měli dost peněz. Lehi měl jako syn vysokého kněze dostatek peněz.

„Ať se hlavně po cestě nikomu nic nestane,” poprosil Lehi neznámého Boha, který si ho vyvolil pro svůj záhadný úkol, a odešel, aby oznámil své rodině nové plány Nejvyššího.

Můj život procházel turbulencemi. Mým snem po maturitě bylo studovat na Univerzitě Karlově religionistiku, ale u zkoušek jsem nebyl přijat. Plný zoufalství jsem byl nucen přijmout studium na křesťanské teologické fakultě. Měsíční studium starověké řečtiny před začátkem školního roku mě dostatečně odradilo a bylo mi zřejmé, že tato škola není tím, co jsem si přál. Byl jsem na víkend zpátky v Plzni, když mi zazvonil telefon a na něm bylo napsáno, že volají misionáři. Telefonát jsem jim tehdy nezvedl, ale dostal jsem hned sms, která mě zvala na nedělní shromáždění. „To určitě,” ušklíbl jsem se při čtení a napsal jim, že mě spíš zajímá, kde Joseph Smith získal Knihu Mormonovu, a zda mi nemohou říct něco více o tom. S tím okamžitě souhlasili a sešli jsme se během týdne, když jsem vynechal školu. Měli jsme setkání ve Smetanových sadech a opět to byli (jako obvykle) dva mladí kluci. Jeden brýlatý a hubený, druhý evidentně dobře živený a

usměvavý. Chvilí jsme mluvili o tom, co vlastně o celém příběhu znám a pak začali s vyprávěním. Joseph Smith prý žil na začátku 19. století a byl hodně mladý, když získal zjevení od Boha. To mě zaujalo, protože většina náboženských vůdců bývá vyššího věku. Oni mi ale řekli, že Josephova nevinná dětská povaha byla pro Boží zjevení naprosto esenciální. Dospělí lidé, kněží a kazatelé tehdejší doby nechápali pravý význam Ježíšova učení, a tak musel přijít náctiletý chlapec, aby jim ukázal pravdu.

*Během cesty museli synové lovit potravu pomocí luku. Nejzdatnější v tom
byl nejmladší z Lehiho synů...*

Jednoho večera měl prý Joseph Smith zjevení, ve kterém se mu zjevil dávno mrtvý indián a informoval ho, že nedaleko jeho bydliště existuje kopec, ve kterém jsou zakopané desky s jeho příběhem. Napsal je prý před svou smrtí ve 4. století našeho letopočtu a pojednávaly o dějinách jeho lidu. Tento záznam později Joseph Smith vydal jako Knihu Mormonovu a postavil na ní svou církev. „A vy věříte, že se to opravdu stalo?“ zeptal jsem se jich narovinu, přestože mi příběh nezněl tak neuvěřitelně (při zkoumání náboženství se dozvíte podivnější historky). Oba velmi sebejistě přisvědčili, že ano. Začal jsem uvažovat nad tím, zda mohl Joseph Smith skutečně najít nějaké starodávne desky a přeložit je. Věděl jsem, že v průběhu 20. století byly odhaleny svitky od Mrtvého moře⁹ či rukopisy z Nag Hammádí¹⁰.

⁹ „Kumrán (někdy Qumran, Chirbet Kumrán – „Zřícenina Kumrán“) je archeologické naleziště na suché planině u severozápadního břehu Mrtvého moře na Západním břehu Jordánu. V lokalitě se nachází jednak trosky sídliště esejců a v jeho okolí pak také jeskyně, v nichž byla nalezena hlavní část tzv. svitků od Mrtvého moře. V 9. stol. př. n. l. zde stála pevnost, která byla zkraje 6. stol. př. n. l. zničena Babyloňany při jejich tažení proti Jeruzalému (v době, kdy Lehi prchá z Jeruzaléma – poznámka autora). V polovině 2. stol. př. n. l. na Kumrán přišli esejci, kteří na tomto místě chtěli dodržovat v čistotě příkazy Tóry – Šalamounův chrám v Jeruzalémě byl totiž podle nich znesvěcen saducejskou bohoslužbou a bojem o moc. Roku 31 př. n. l. však sídliště postihlo zemětřesení, a esejci sídliště opustili.” Kumrán, česká Wikipedie.

¹⁰ „Rukopisy z Nag Hammádí či také Knihovna z Nag Hammádí nebo Texty z Chenoboskia je soubor starověkých gnostických textů, pocházející pravděpodobně z 3. a 4. století po Kr., objevený u hornoegyptského města Nag

Jeden ze svitků od Mrtvého moře, nalezený v oblasti Kumránu...

Hammadí v roce 1945 Muhammadem Ali Sammanem. Jedná se o celkem 13 koptských papyrových kodexů, které byly uloženy v hliněné nádobě. Část textů byla vzápětí nenávratně ztracena, když některé listy byly použity na zátop. Nicméně valná většina textů se díky knězi jménem Al-Qummus Basilius Abd el Masih nakonec přece jen dostala do rukou vědců. Třináct papyrových kodexů obsahuje převážně spisy s gnostickým učením. Toto učení bylo do té doby známo výhradně ze spisů jeho odpůrců, především církevních otců, kteří proti gnozi neúprosně bojovali. Kodexy z Nag Hammadí jsou prvním materiálem svědčícím o tomto učení přímo a mají tak pro studium gnoze nesmírný význam.” Rukopisy z Nag Hammadí, česká Wikipedie.

*Rukopisy z egyptského Nag Hammádí, jak byly nalezeny v polovině
dvacátého století...*

Ty v obou případech obsahovaly desítky starověkých knih. Jednalo se vesměs o křesťanské skupiny, které měly jiný názor než římská církev, a tak byly postupně potlačeny a vyhlazeny. Někteří z autorů však před svou smrtí ukryli své knihy do země, a tak dnes můžeme číst vynechaná biblická evangelia, mezi která patří například Tomášovo a Filipovo. Mohla Kniha Mormonova být podobnou knihou?

Zajímal jsem se tehdy o ztracené biblické tradice a měl jsem takový názor, že i Korán je vlastně biblický apokryf, který Mohamed

napsal právě díky znalostem a naukám neortodoxních křesťanů vyhnaných Katolickou církví mimo oblast Středoziemního moře (v tomto případě až do vzdálené Arábie). Ale ve všech případech byly nalezené texty vždy na pergamenu, papyru nebo hliněných tabulkách. O tom, že by někdo našel kovové desky (jak mi misionáři tvrdili v případě Josepha Smithe), jsem jakživ neslyšel. Dal jsem se proto po setkání do hledání a našel několik zajímavých souvislostí. Jednou z nich byl například starý apokryf nazývaný Pavlova apokalypsa, který popisuje tajné vidění apoštola Pavla. Církvi se tento text nelíbil, a proto byl apoštol Pavel nucen svou zprávu zakopat do země. A zde je jeho příběh:

¹¹„Na konci čtvrtého století našeho letopočtu, za vlády císaře Theodosia Augusta¹², bydlel v Tarsu jistý muž, a to v domě, který dříve býval domem apoštola Pavla. Jedné noci se mu zjevil anděl a dal mu zjevení o tom, že má rozbít základy svého domu a zveřejnit to, co tam najde. Probuzen z toho zvláštního snu pochyboval o jeho významu, a řekl si, že to byl pouhý sen. Jenže sen se opakoval ještě podruhé a potřetí, kdy anděl dokonce vzal řetěz a zbičoval nebohého muže – jen aby ho přiměl vykopat základy svého domu. A proto se muž dalšího rána probudil a šel, jak mu vize přikázala. Rozbil základy svého domu, a pod podlahou svého sklepa našel mramorovou truhlu,

¹¹ Pavlova apokalypsa, v originále *Apocalypse of Paul*, anglická Wikipedie. Celý text a překlad vychází z překladu M.R.Jamese z jeho knihy *Apokryfní Nový zákon* z roku 1924.

¹² Pravděpodobně jde o Theodosia II., východořímského císaře, který vládl od roku 408 až do své smrti v roce 459 n.l.

popsanou z obou stran. Byl v ní zapečetěný záznam apoštola Pavla a jeho prošlapané boty, v nichž procházel Judejou. Ten muž se svého nálezu zhrozil, a proto jej poslal císaři Theodosiovi, protože se bál obvinění z kacířství.¹³ Ten nechal záznam přeložit, a vyslal jej do světa. A toto jsou slova z Pavlova záznamu:

¹⁴Já Pavel, jsem byl vytržen z těla do tří nebes, ve kterých jsem získal toto zjevení... A když zjevení skončilo, a já se vrátil k sobě, věděl jsem, že nebudu mít ve své duši pokoj, dokud vše nezapišu jako tajemství. A později jsem tento záznam ukryl pod základy svého domu v Tarsu. Pokud najdete tuto zprávu, ukažte ji světu, aby se obrátil na stezku pravdy...”

Dokončil jsem čtení záznamu a přemýšlel. Většina Pavlova zjevení byly klasické křesťanské popisy nebe, andělů a blažených bytostí. Trochu nuda, nebylo tam nic, co by se týkalo příběhu Knihy Mormonovy, kromě jeho zakopání a vyhrabání. Téhož večera jsem narazil na další podivuhodné archeologické nálezy, jako například Pyrgiho desky, což jsou zlaté pláty z přelomu pátého a šestého století před naším letopočtem. Jedna z nich je popsána fénickými znaky, druhé dvě etruským písmem, a v obou případech jde o náboženský

¹³ Za vlády Theodosia II. došlo k odsouzení některých křesťanských proudů (např. nestoriánství).

¹⁴ Pavlova apokalypsa, v originále Apocalypse of Paul, anglická Wikipedie. Celý text a překlad vychází z překladu M.R.Jamese z jeho knihy Apokryfní Nový zákon z roku 1924.

text (dnes jsou v Etruském muzeu v Římě). Narazil jsem postupně na kovové desky z celého starého kontinentu (až po Indii a Čínu), které zachycovaly různé náboženské i historické texty. Lidé nejspíš vnímali, že pergamen, papyrus i dřevěné desky (na které psali třeba pohané z keltského a slovanského prostředí) mohou být zničeny ohněm, a hliněné desky se snadno rozbíjí. Pokud chtěl někdo svou zprávu zachovat na dlouhou dobu, musel ji napsat na trvanlivý materiál (například kov), nebo ji skrýt v trvanlivém obalu do země (jako v případě apokryfů z Nag Hammadí a Pavlovy apokalypsy).

Zjevení, které vedlo k nalezení Pavlovy apokalypsy...

Nezdálo se mi tak nepravděpodobné, že Joseph Smith něco našel – spíš je otázka, jak to přeložil, a hlavně – zda to jeho církev celé nepřekroutila. V dějinách náboženství jsem si odjakživa všimal toho, že zakladatelé jednotlivých směrů obvykle byli lepšími lidmi než jejich následovníci. Ježíš po sobě nikdy nechtěl zanechat to, co se z Katolické církve během středověku stalo, a tehdy jsem si něco podobného myslel o Mohamedovi. Byl jsem přesvědčen, že Korán nereflektuje jeho plné učení a že tam byly násilné části přidány po jeho smrti. Říkal jsem si, že se něco takového jistě mohlo stát i s Josephem Smithem, protože ta mormonská mše, kterou jsem zažil, byla nudná až k smrti.

Také jsem však věděl, že si mnoho náboženských zakladatelů vymýšlí, že měli zjevení, ačkoliv třeba měli jen nějaký sen, vizi nebo nápad, který se teprve poté stal dogmatem. Pochyboval jsem o tom, že by Mohamedovi byl Korán nadiktovaný andělem – spíš se zdálo, že je Korán produktem jeho myšlení. A něco podobného jsem čekal i u Josepha Smithe. Setkal jsem se proto znovu s misionáři a řešil s nimi vše, co jsem vyzkoumal. Nezdálo se však, že by byli příliš chápající.

*Pyrgiho desky, neboli zlaté etruské desky z doby okolo 6.století př.n.l.
(doba Lehiho)...*

*Zlatá orfická kniha z doby okolo roku 600 př.n.l. a bronzový svitek,
datovaný do prvního století n.l. Obojí nalezené až ve dvacátém století,
z toho bronzový svitek v Kumránu...*

Zlaté desky perského krále Dáraia z šestého století př.n.l., které byly nalezeny v kamenné schránce (podobným způsobem, jako Smithovy Zlaté desky). Nalezeno v roce 1938...

„Kubo, je moc hezké znát všechny tyto informace, ale k čemu to celé je, když nebudeš dobrým člověkem?“ ptali se mě a já se nad tím usmál. Dobrým člověkem? Co to vůbec znamená? Proč by jejich dodržování přísných křesťanských pravidel mělo být morálně lepší, než moje svobodné myšlení? Vždyť nikomu neubližuji a oni si jen zbytečně znepríjemňují život omezeními.

Konverzace nedopadla dobře a misionáři mě tehdy zanechali samotného. Bylo mi zřejmé, že toho večera nezavolají, jak to obvykle dělávali, a že nejspíš nezavolají ani několik dní potom. Dál jsem byl přesvědčen o své pravdě a bylo mi trochu líto, že se se mnou nechtěli o mých objevech více bavit. Když jsem toto téma totiž řešil s jinými lidmi, obvykle mi jen řekli: „Zapomeň na to, oni jsou prostě sekta.“, nebo tvrdili, že mormoni jsou skrytí okultisti. Bylo zřejmé, že zvláště tradiční křesťané je berou jako nebezpečnou konkurenci. Nikdo z mých učitelů náboženství se o nich nechtěl příliš bavit a zřejmě toho o nich ani moc nevěděli, protože na moje otázky o Knize Mormonově neznali odpověď stejně, jako mormonští misionáři. Byl jsem zanechán o samotě ve svých myšlenkách a na mnoho měsíců se mormonismem nezabýval.

¹⁵Lehi pokračoval ve své cestě. Záhadný kompas mu ukazoval stále dál a vedl ho do nové země, prý rajske říše, kterou zdědí on a jeho

¹⁵ Převyprávěná Kniha Mormonova, kniha 1.Nefi, ale také Kniha Lehi dle rekonstrukce Dana Bradleyho: Bradley, Don, ed. (2019), *The Lost 116 Pages: Reconstructing the Book of Mormon's Missing Stories*, Greg Kofford Books, ISBN 978-1589587601

potomstvo. Jenže toho dne se dostali na konec své cesty a spatřili před sebou moře. Kompas ještě chvíli ukazoval směrem na širé moře a poté zhasnul a utichl. Lehi znejistěl. „Otče, kde je ta slíbená země, ke které nás vedeš?“ zeptal se ho jeho nejstarší syn, který výpravu od začátku nesl velmi nelibě. „Snad to není tahle půda, vyschlá a zasypaná pískem na kraji moře. Vždyť tu nic není! Kam jsi nás to dovedl, ty pošetilý dědku!“ nadával a odhodil svá zavazadla na zem. Ostatní se rozpačitě dívali na otce, který zoufale pohlédl na svou ženu. Ta však měla obličej přikrytý dlaněmi a plakala. „Je to tady“ zklamal je. Celá tahle záležitost byla od počátku jenom šílenství. Možná ty jeho vize byly jenom představy a on své děti odsoudil k záhubě zde – v ruinách nějaké civilizace, jejíž sloupy občas vystupovaly z písku jako záznam dávné minulosti. Lehiho nejmladší syn se posadil vedle starého oltáře, který ležel pobořený v písku.

Už se dávno zotavil ze svých fyzických ran, ale jeho duše utrpěla i jiné rány, které čas zatím nezhojil. Ve svých rukou držel meč, který byl znamením toho, že konečně dospěl v muže, a vzal svůj osud do vlastních rukou. V tu chvíli dostal nápad a vstal. „Otče,” zavolal na něj. „Já vím, co to znamená.” Celá rodina na něj pohlédla, a Lehi strnul. Něco podobného se mu zdálo ve snu, ale neznal pokračování toho příběhu. Nejmladší syn se mezitím odhodlal k tomu, co chtěl říct, a odhalil jim svůj šílený plán. „Musíme postavit loď a vyplout na moře. Ten kompas neukazoval sem – ukazoval na zemi, která je za těmito vodami. Musíme opustit tuhle zemi.”

V ruinách dávnej civilizácie...

Trávil jsem léto se svými přáteli a objevoval taje nových světů. Vyzkoušeli jsme poprvé LSD a procházeli se okolo Kamenického rybníka. Střídavě jsme se radovali nad krásami přírody a světluškami, abychom o chvíli později řešili představu naší kamarádky, že je uvězněná v kleci (ve skutečnosti se krčila mezi stromky). Byl to bláznivý večer, který mi odhalil mnohé o světě a mé vlastní mysli, zvláště toho, jak moc je vše otázkou našeho vlastního vnímání a představivosti. Když jsem o dva týdny později přijal hovor z neznámého čísla – a na druhém konci se ozvali další, noví misionáři – bral jsem to jako životní ironii. Po svém zážitku s LSD jsem byl přesvědčen, že většina náboženských postav musela v určité fázi svého života požit psychedelika, jinak by nemohli popisovat takové věci, jaké se nám dnes dochovaly. Jistě, někteří z nich mohli být blázni a schizofrenici, ale některé pasáže z náboženských textů (jako Zjevení Janova) doslova vybízely k tomu, aby v nich člověk hledal drogový zážitek. Začal jsem tehdy číst Timothy Learyho a jeho příběhy o náboženském užívání LSD, a misionáři mě shodou okolností chtěli pozvat na lekci, která se týkala Josepha Smithe a jeho prvního zjevení. Zkusím jim tam říct svojí teorii?

Sešli jsme se jako obvykle v parku na lavičce. Jako vždy to byli stejně staří kluci, kteří pocházeli z Ameriky a učili se kvůli tomu česky. Jeden z nich měl výrazné problémy s mluvou, protože prý přijel před několika týdny. Přišlo mi kouzelné, že se vydají na takovou cestu do světa, při které poznají úplně jinou kulturu. Asi v polovině setkání na mě vytáhli brožuru, která měla název Život a dílo proroka Josepha Smithe. Byl to vlastně takový pamflet, na jehož přední straně

byla tvář pohledného mladého blondáka – Josepha Smithe. Bylo zřejmé, že ho chtěla církev profilovat v co nejlepším světle a probíhalo mi hlavou, kolik toho asi členové o tomto muži neví. Misionáři spustili svůj příběh a já chvíli poslouchal. Byl to onen příběh o andělovi a deskách, který jsem už jednou slyšel. Proto jsem jen přikyvoval. Na konci se mě zeptali, zda je mi něco nejasného, a já se jich zeptal, zda v tom příběhu nemohly hrát roli drogy. Misionáři na mě vyvalili oči. „Drogy? To určitě ne, u nás je přísně zakázané užívat jakékoliv omamné látky,” vysvětlovali mi, ale já jim začal líčit svůj příběh s LSD, abych je přesvědčil. To však nebyl dobrý nápad, protože jsem je tím spíš vyděsil a povídání spěšně ukončili. Nechali mi však v ruce pamflet, který jsem si měl přečíst. Obsahoval rozšířený příběh Josepha Smithe a jeho dětství. Říkal jsem si, že není na škodu se o pozadí celého toho náboženství dozvědět víc...